

S2020/05621/FS

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

2020-11-04

Remissvar: Ett nationellt sammanhållet system för kunskapsbaserad vård (SOU 2020:36)

SKPF - Svenska KommunalPensionärernas Förbund välkomnar utredningen om hur staten ska kunna öka förutsättningarna att göra de insatser som mest effektivt bidrar till att målen för hälso- och sjukvården nås, dels till att öka förutsättningarna för hälso- och sjukvårdens professioner att arbeta kunskapsbaserat.

Idag finns stora variationer i vad patienterna erbjuds för vård och insatser i olika kommuner och regioner.

En nationellt sammanhållen styrning kan förbättra förutsättningarna för att kunna erbjuda hälso- och sjukvård med en gemensam lägstanivå och likvärdiga prioriteringar samt kommer sannolikt förbättra förutsättningarna för de mest sköra i samhället som äldre och multisjuka.

Sammanfattning

SKPF tillstyrker utredningens förslag med några kommentarer.

Att skapa de strukturella förutsättningarna tar tid. SKPF anser det av största vikt att samtliga besluts- och genomförandenivåer oavsett huvudman, upplever att satsningen på en sammanhållen kunskapsstyrning är långsiktig. Det mest resurskrävande är verkställande av nya arbetssätt, inte minst med de kulturella förändringar som krävs. Arbetssättet ställer nya krav på ledarskap och även på hur budget- och planeringsarbete drivs på såväl regional som lokal sjukvårdsnivå. Med en sådan omfattande satsning som kunskapsstyrningssystemet innebär, måste utvärderingar också respektera den omställningstid som krävs.

SKPF ser en risk att det byggs parallella strukturer eftersom flertalet regioner redan har välfungerande samarbetsavtal med kommuner och med angränsande regioner. Den ökade

nationella samordningen får inte innebära att det framgångsrika arbetet för kunskapsbaserad vård som redan bedrivs på lokal och regional nivå begränsas.

Det finns en risk att ett arbete som börjar ge resultat utifrån varje regions förutsättningar hindras vid alltför stor statlig styrning. Hänsyn ska tas till olika lokala behov och befintliga överenskommelser. Vi menar att det är oerhört viktigt att bejaka det arbete som sker på lokal och regional nivå och förena det med existerande förslag.

SKPF anser att utredningens förslag har ett snävt fokus på den statliga nivån. Vi saknar en konkret beskrivning hur samverkan mellan staten, genom olika myndigheter och departement samt regioner och kommuner ska ske. Innehållet i samverkan behöver konkretiseras i den tio-åriga överenskommelsen mellan staten, regioner och kommuner.

SKPF anser att det redan idag finns funktioner och organisationer som sedan länge aktivt och med goda resultat drivit utvecklingen mot en mer kunskapsbaserad vård. Nedan presenteras några av dessa, vars roller bör närmare konkretiseras och utredas.

Universitetssjukhusen i sin samverkan med universitetens medicinska fakulteter.

Uppdragen avseende kunskapsframtagande och kunskapsförmedling regleras i det nationella Avtal om läkarutbildning och forskning (ALF-avtalet). Utfallet av detta har utvärderats 2017-2018 av oberoende internationella granskare inom ramen för Vetenskapsrådet respektive Socialstyrelsens uppdrag och en ny utvärdering planeras 2021-2022.

Forskarsamhällets finansiärer som inbegriper såväl Vetenskapsrådet som andra offentliga och privata finansiärer. Vetenskapsrådets satsning tillsammans med sjukvårdshuvudmännen på årliga utlysningar avseende klinisk behandlingsforskning har redan gett ny aktuell och högkvalitativ kunskap som bas för Kunskapsstyrning av vården.

Inom de sex sjukvårdsregionerna finns regionala **Health Technology Assessment (HTA)-enheter** som stödjer det regionala kunskapsarbetet och som också är kopplat till det nationella och regionala systemet för nationell kunskapsstyrning. Dessa enheter samordnar sitt arbete inbördes och med Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) genom SBU:s nationella HTA-nätverk.

En stor andel av de riktlinjer som finns internationellt (till exempel WHO) och nationellt baseras på evidenssammanställningar genom det globala samarbetet som sammanfattar den kliniska medicinen, **Cochrane International**. Sedan 2017 finns Cochrane Sverige som ger metodologiskt stöd för evidensbaserade kunskapsmanställningar till olika delar av hälso- och sjukvården inkluderande HTA-enheter och de ingår i SBU:s nationella HTA-nätverk.

SKPF anser att det är viktigt att staten genom myndigheterna samordnar sitt datauttag och även analysarbetet med det arbete som pågår inom respektive sjukvårdsregioner och inom Nationellt system för kunskapsstyrning med Nationell samverkansgrupp (NSG)

strukturerad vårdinformation, NSG uppföljning och analys, samt den uppföljning och analys som görs inom ramen för Nationella kvalitetsregister.

Liza Di Paolo-Sandberg
Förbundsordförande
SKPF - Svenska KommunalPensionärernas
Förbund